

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**75-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 2

02 травня – 25 травня 2023 р.

Полтава 2023

У згаданому вище Положенні та регламенті буде вказаний (а перед тим визначений і призначений) адміністратор НЕБУ. За проектом Закону, який, планується прийняти вже цього року, цим адміністратором має стати одна з провідних національних бібліотек.

Література

1. *Спільне архівування документів про Війну в Україні 2022 року (22 квітня 2022).* URL: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5007-spilne-arkhivuvannia-dokumentiv-pro-viynu-v-ukraini-2022-roku>
2. *Початок проекту створення Національної електронної бібліотеки України за підтримки ЮНЕСКО та ІФЛА (17 лютого 2023).* URL: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5078-pochatok-proiektu-stvorennia-natsionalnoi-elektronnoi-biblioteku-ukrainy-za-pidtrymku-yunesko-ta-ifla>
3. *Лобузін І.В. (2015). Міжнародні та національні цифрові бібліотечні проекти: технологічні вимоги і стандарти. Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація».* URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/651>

УДК 316Р.77: 37.025

*Тур О.М., д.пед.н., професор
Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНОЇ ЛЕКЦІЇ

Для досягнення високого рівня сформованості професійної компетентності студентів вищої школи необхідною вимогою у системі їхньої професійної підготовки стає перехід від пасивних методів навчання до активних, які впритул наблизять викладання до практики і уможливлять досягнення максимально ефективною реалізації отриманих в університеті теоретичних знань.

Інтерактивні методи навчання – це методи взаємодії з колегами, що сприяють встановленню міжособистісних відносин в групі, інтенсивному засвоєнню матеріалу та активній участі суб'єкта в навчальній діяльності; це система науково обґрунтованих дій учасників процесу соціально-психологічної взаємодії, здійснення яких з високим ступенем гарантованості спрямовує на досягнення поставлених цілей навчання. Вони побудовані на спеціально організованій груповій та міжгруповій діяльності, «зворотному зв'язку» між усіма її учасниками для досягнення взаєморозуміння та корекції навчального процесу, індивідуального стилю спілкування, рефлексивного аналізу.

У системі профпідготовки майбутніх випускників вищої школи ми надаємо перевагу активним та інтерактивним методам навчання,

основними ознаками яких вважаємо «примусову» активізацію мислення і поведінки, діалогічність спілкування, наявність зворотного зв'язку, підвищену емоційність, рефлексію.

Важливого значення надаємо інтерактивним лекціям. З метою формування професійної компетентності, на нашу думку, у навчальному процесі доцільно використовувати лекцію-конференцію та лекцію-прес-конференцію.

Лекція-конференція зосереджує і мобілізує духовні сили студентів, розвиває пізнавальні інтереси, забезпечує повноцінне повторення й закріплення матеріалу. Викладач завчасно пропонує окремим студентам окремі теми для повідомлень чи доповіді. Решта студентів готуються до обговорення. Доповідачі отримують консультації у викладача і спеціалістів. На лекції обговорюються 3 – 4 доповіді, які послідовно розкривають тему. Учасники-слухачі ставлять доповідачам запитання, висловлюють критичні судження і доповнення. Така лекція потребує зміни просторового розташування слухачів. Краще розміщувати їх не один за одним, а у вигляді амфітеатру, що одразу змінює психологічний клімат в аудиторії, сприяє діалогічному включенню у спілкування, у тому числі за допомогою невербальних засобів спілкування – пози, міміки, жестів тощо. Завдання викладача під час проведення лекції-конференції, як зауважує О. Баліцька, «полягає у керуванні підготовкою таких доповідей до лекції. Під час лекції викладач може дещо узагальнити матеріал, допомогти «лектору-початківцю» з числа студентів, якщо йому не зовсім вдається відповісти на питання аудиторії. Такий вид лекції... значно підвищує роль самопідготовки...» [1, с. 136]. Підготовка і проведення лекції-конференції виховує у студентів самостійність, впевненість у власних силах. Підготовка і презентація доповіді, критичні виступи розвивають мислення, формують інтерес, перетворюють малоефективну традиційну лекцію в захоплююче порівняння думок, точок зору, відстоювання власних позицій і переконань у вільній дискусії.

Лекція-прес-конференція (прес-конференція – зустріч ... наукових діячів з представниками преси... для висвітлення питань, що цікавлять широку громадськість [2, с. 714]) допомагає надати студентам науково обґрунтовану й аргументовану інформацію з окремих питань. Лекція-прес-конференція являє собою відповіді викладача на питання студентів, складені у процесі самостійного вивчення окремих тем курсу, які становлять певний інтерес для вивчення. Як зазначає О. Баліцька, студенти можуть на початку лекції поставити питання викладачу у письмовій формі, які лектор повинен проаналізувати, об'єднавши відповіді у зв'язне висловлювання. За досить високого рівня підготовленості студентів, висвітлення питань можливе за участі найсильніших із них, які займають місце поруч із лектором [1, с. 136]. Наприкінці лекції надається підсумкова оцінка типів запитань як відображення знань і зацікавлень аудиторії.

Лекція-прес-конференція сприяє підвищенню теоретичної підготовленості студентів, активізації їх пізнавального інтересу, напрацюванню дослідницьких і професійних навичок, а також навичок самостійної роботи, навчає точності у формулюванні питань і проблем, що виникають, сприяє формуванню комунікативної компетентності.

Отже, використання таких інтерактивних методів навчання як лекція-конференція, лекція-прес-конференція допомагає викладачеві змінити звичну для студента ситуацію навчання, характер діяльності і змушує його від пасивного спостерігача стати активним учасником освітнього процесу, у якому важливого значення набуває ефективна комунікативна взаємодія на основі взаєморозуміння, прояву толерантності, поваги до особистості, емпатії, вміння відстоювати власну позицію, не принижуючи гідності інших тощо.

Література

1. *Баліцька О.П. Інноваційні технології у викладанні лекцій для вищих навчальних закладів // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб.наук. праць. Київ – Вінниця : Планер, 2015. Вип.43. С.134 – 137.*

2. *Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів / за заг. ред. В. В. Дубічинського. Харків. : ВД Школа, 2009. 1008 с.*

УДК 077:[316.772.4:177

*Л.А. Чередник, к. філол.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МЕРЕЖЕВОГО ПРОСТОРУ

Розвиток і становлення інформаційного суспільства дає підстави говорити про формування нової інформаційної культури, яка є складником загальної культури людства. Це поняття містить знання про інформаційне середовище, закони його функціонування та розвитку, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках, критично оцінювати та відбирати інформацію, відтворювати її.

Інформаційна культура (ІК) – це сфера буття, що пов'язана з функціонуванням інформації в суспільстві, формуванням інформаційних навичок особистості [1, с. 44]. У широкому сенсі інформаційна культура є сукупністю принципів і механізмів, що забезпечують взаємодію етнічних і національних культур, їхнє включення в загальний досвід людства. У вузькому сенсі під цим поняттям розуміють вироблення оптимальних способів використання інформації і надання її споживачеві для вирішення теоретичних і практичних завдань; механізми вдосконалення технічних засобів виробництва, зберігання і передавання інформації; розвиток